

Мхитарян О. Д.

ORCID: 0000-0002-4840-9708

Кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри української мови і літератури,
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського
(Миколаїв, Україна), E-mail: olganhitaryan05@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СЛОВЕСНИКІВ ЗАСОБАМИ МОДЕЛЬОВАНОГО НАВЧАННЯ

У статті розкрито концептуальні, змістові та процесуальні аспекти технологізації формування інформаційної компетентності студентів-філологів на заняттях із методики навчання української літератури.

***Метою роботи** є визначення складників методичної моделі формування інформаційної компетентності студентів-філологів у процесі вивчення ними методичних курсів.*

***Методологія** дослідження полягає у використанні теоретичних методів (аналіз і синтез, аналогія, абстрагування, конкретизація, порівняння, узагальнення), що сприяло визначенню наукових основ формування інформаційної компетентності студентів, та методів емпіричного рівня (вивчення інформаційних джерел і проблем дослідження), що уможливило моделювання навчального процесу.*

***Наукова новизна** отриманих результатів виявляється в тому, що: уточнено змістове наповнення понять «інформаційно-комунікаційні технології», «інформаційно-цифрова компетентність учня», «інформаційна компетентність педагога», «педагогічна технологія», «педагогічне моделювання»; розроблено й науково обґрунтовано теоретичну модель формування інформаційної компетентності студентів-філологів; набули подальшого розвитку особистісно зорієнтований, комунікативно-діяльнісний та компетентнісний підходи в навчанні.*

***Висновки:** компонентами методичної моделі формування інформаційної компетентності студентів-філологів є: концептуальний (урахування особистісно зорієнтованого, компетентнісного, комунікативно-діяльнісного підходів та провідних принципів навчання), цільовий (просктування мети й завдань модельованого навчання), змістовий (окреслення змісту та методичного інструментарію навчання), технологічний (використання засобів ІКТ), оцінювально-результативний (передбачає етапний характер навчання та опору на визначені критерії й показники оцінювання навчальних результатів).*

***Ключові слова:** інформаційна компетентність педагога, педагогічне моделювання.*

Постановка проблеми. Інтенсифікація інформатизації та глобалізації сучасного суспільства та реформування освітньої галузі на засадах компетентнісного підходу передбачає необхідність підготовки практично зорієнтованих фахівців, що зумовлює якісні зміни не лише змістового наповнення предмета, а й урізноманітнює навчальні технології формування словесників із високим рівнем як мовленнєво-літературознавчої ерудиції, так й інформаційної культури. Оскільки відповідно до Концепції нової української школи розбудова сучасного освітнього середовища як важливого фактора модернізації вітчизняної освіти пов'язується з переходом запровадження ІКТ від одноразових проєктів до системного процесу, що охоплює всі види діяльності [4, 29], актуалізується проблема розвитку саме інформаційної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури як їх інтегративної професійної якості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичне обґрунтування формування інформаційної компетентності студентів-філологів здійснюється на основі концептуальних положень вітчизняних і зарубіжних науковців про вплив інформаційного суспільства на становлення особистості (В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кремень, О. Пехота) та необхідність створення в Україні сучасного інформаційного освітнього середовища на базі Інтернет-технологій (В. Биков, Ю. Жук, М. Кадемія, Є. Полат). Визначені вченими провідні тенденції методики організації навчальної взаємодії на основі ІКТ уможливають екстраполяцію цього досвіду й у гуманітарну сферу.

Наукові засади набуття вчителем фахової компетентності засобами ІКТ розкрито в дослідженнях про застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності викладача-філолога (В. Оліфіренко),

підготовку майбутнього вчителя гуманітарного профілю до використання ІКТ у навчальному процесі (О. Рябцев, С. Цінько, К. Шовш) тощо. Розв'язанню багатьох аспектів означеної проблеми сприяють висвітлені в працях учених-методистів і вчителів-словесників методичні основи використання ІКТ у навчанні літератури, зокрема щодо застосування ІКТ на уроках літератури (О. Ісаєва, Л. Назаренко, В. Уліщенко, Т. Яценко), підготовки вчителя до проведення сучасного уроку літератури в умовах інформатизації освіти (Г. Дігтярьова, Т. Папернова), упровадження хмарних технологій у вивченні словесності (Н. Скриннік, Л. Телішевська), практикування мультимедіа під час опрацювання художнього твору (О. Авраменко, Г. Бійчук, Н. Білоус), реалізації інтерактивних форм роботи за відеофрагментами (Т. Бабійчук).

Для формування інформаційної компетентності майбутніх фахівців-словесників важливими є концептуальні ідеї вчених щодо особливостей професійної педагогічної освіти в Україні та світі (Н. Абашкіна, О. Глузман, О. Пехота), нової стратегії становлення вітчизняної вищої школи (Я. Болюбаш, Б. Гершунський, С. Гончаренко, С. Сисоєва) та загальний аналіз проблеми реалізації компетентнісного підходу в сучасній українській школі (Н. Бібік, С. Бондар, О. Пометун, О. Савченко) і в освітніх системах зарубіжних країн (Н. Лавриченко, О. Локшина, О. Овчарук). Методологічне значення має обґрунтований сучасними фахівцями (В. Гладишевим, А. Градовським, А. Ситченком, Г. Токмань, В. Уліщенко) науковий підхід до технологізації літературної освіти в цілому, зокрема вироблення таких технологій навчання літератури, що враховували б не лише досягнення сучасної літературознавчої думки, а й оптимальних педагогічних технологій у професійній підготовці висококваліфікованих словесників.

Опорними в дослідженні є визначені науковцями основи професійної готовності студентів-філологів до викладання української та світової літератури (О. Семенов, Л. Мірошніченко), ідеї розвитку креативності майбутніх учителів літератури (О. Куцевол) та їхньої здатності до проєктно-конструкторської діяльності (В. Шуляр). Осмисленню проблеми в методичній площині сприяє окреслена О. Ісаєвою, Л. Назаренко, С. Паламар, А. Фасолею, Л. Фурсовою, Т. Яценко специфіка формування читацької компетентності учнів, зокрема щодо необхідності уточнення суті й структури поняття та методичних умов його реалізації. Однак цілеспрямовано специфіку формування інформаційної компетентності майбутніх учителів-словесників досі не досліджено, що ускладнює теоретико-практичну підготовку студентів до оптимальної організації сучасного навчального процесу на уроках української мови й літератури.

Метою дослідження є визначення складників методичної моделі формування інформаційної компетентності студентів-філологів під час вивчення ними методичних курсів.

Методологія дослідження полягає у використанні теоретичних методів (аналіз і синтез, аналогія, абстрагування, конкретизація, порівняння, узагальнення), що сприяло визначенню наукових основ формування інформаційної компетентності студентів у процесі їх методичної підготовки у ЗВО, та методів емпіричного рівня (вивчення інформаційних джерел і проблем дослідження), що уможливило моделювання навчального процесу.

Наукова новизна отриманих результатів виявляється в тому, що: уточнено змістове наповнення понять «інформаційно-комунікаційні технології», «інформаційно-цифрова компетентність учня», «інформаційна компетентність педагога», «педагогічна технологія», «педагогічне моделювання»; розроблено й науково обґрунтовано теоретичну модель формування інформаційної компетентності студентів-філологів; набули подальшого розвитку особистісно зорієнтований, комунікативно-діяльнісний та компетентнісний підходи в навчанні, що забезпечують якість формувальної роботи викладача.

Основні результати дослідження. Формування професійної компетенції в майбутніх фахівців передбачає використання навчальних засобів, що спрямовуються на активізацію їх пізнавальної діяльності, оскільки за таких умов суб'єкт навчання в значній мірі розвивається як особистість. Нині це уможливується на основі впровадження в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що не лише фіксують й архівують знання, а стають формою свідомості, сприяючи якісному забезпеченню мотивації, форм, методів і засобів пізнання. Розуміння інформаційно-комунікаційних технологій як джерела полісенсорної інформації й ефективного чинника організації диференційованого процесу навчання та його інтенсифікації дає змогу в аспекті порушеної проблеми трактувати це поняття як комплекс методів, прийомів і засобів, що ґрунтуються на використанні комп'ютерних навчальних програм, забезпечуючи інтерактивну взаємодію учасників навчально-виховного процесу та створення інформаційного продукту педагогічного призначення.

Важливо, що застосування педагогом ІКТ безпосередньо сприяє виробленню в учнів однієї з десяти ключових компетентностей для успішної життєвої самореалізації, акцентованих в Концепції нової української школи, – інформаційно-цифрової. Це означає, впевнене, критичне застосування ІКТ для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією, передбачає засвоєння основ програмування, розвиток алгоритмічного мислення, роботу з базами даних, сформованість навичок безпеки роботи в Інтернеті та кібербезпеки, розуміння етики роботи з інформацією [4, 11]. У такий спосіб набуває значущості поняття інформаційної компетентності педагога як інтегративної професійної якості сучасного фахівця, що, за

Т. Яценко, розуміємо як уміння визначати потребу в пошуку інформації, здатність до ефективної роботи з нею в різних формах (традиційних, друкованих, електронних тощо) та продуктивне застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності [7, 271].

Використання інформаційно-комунікаційних технологій значно підвищує продуктивність навчальної роботи, однак для цього потрібно не тільки глибоко переглянути мету, завдання і зміст фахової підготовки вчителів, а й змодельовати оптимальні технології їхнього навчання. Багатоаспектний розгляд поняття педагогічної технології дозволяє простежити тенденцію розуміння вченими цієї дефініції як педагогічної системи, що має на меті отримання наперед запланованого гарантованого результату [1; 6]. Основними елементами структури такої системи є: концептуальна основа, змістова й процесуальна частини, а найважливішими ознаками – відтворюваність (С. Сисоєва), детальний опис кожного етапу на шляху до мети та обов'язковість відтворення способу дій (С. Бондар). Педагогічне моделювання передбачає проєктування чіткої динамічної системи розвивального навчання, що ґрунтується на працях, у яких розроблено навчально-методичні системи професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури на компетентнісних засадах (О. Семенов) [5] та розвитку креативності в майбутніх учителів літератури на основі креативно-інноваційної стратегії (О. Куцевол) [3]. Методична модель організації пізнавальної діяльності студентів із метою формування інформаційної компетентності інтегрує п'ять взаємопов'язаних компонентів: концептуальний, цільовий, змістовий, технологічний, оцінювально-результативний. Теоретичну основу моделі становить концептуальний компонент, зорієнтований на застосування ІКТ під час пізнавальної роботи студентів, що ґрунтується на трьох основних підходах: особистісно зорієнтованому, компетентнісному, комунікативно-діяльнісному.

Визначальною ознакою особистісно зорієнтованого підходу є створення умов для особистісного розвитку студента засобами ІКТ. Організація пізнавальної діяльності студентів у ЗВО має враховувати попередній індивідуальний досвід кожного з них, важливим стає не лише кінцевий результат, а й оцінка самого процесу. Формування інформаційної компетентності майбутнього педагога спирається на принципи особистісно зорієнтованого навчання, визначені В. Краєвським: а) особистісного цілепокладання; б) вибору індивідуальної освітньої траєкторії; в) метапредметних основ освітнього процесу; г) продуктивності навчання; ґ) первинності освітньої продукції; д) ситуативності навчання; е) освітньої рефлексії [2]. Урахування цих принципів розглядаємо як можливість звернутися до досвіду студентів, урахувати суб'єктивні фактори, використати диференційований підхід до розвитку їхніх здібностей у процесі їхньої пізнавальної діяльності. Індивідуальний підхід стане опорою, якщо його використання буде систематичним і спрямованим на позитивні зрушення. Щоб ці зміни відбулися, потрібна інтенсифікація навчання, що можлива за умови використання інтегративних знань із різних предметів.

Компетентнісний підхід спрямовує на формування й розвиток у майбутніх фахівців інформаційної компетентності в системі загальних і предметних компетентностей як інтегрованих особистісних утворень, що містять знання, уміння, ставлення, досвід діяльності. Компетентнісний підхід позначається на розширенні меж пізнавальної діяльності студентів, досягненні ними гарантованого позитивного навчального результату, оперуванні сучасними засобами, знаннях різних технологій і уміннях їхнього використання, активності навчальної роботи, розв'язанні різних за складністю завдань та працездатності в будь-яких умовах, удосконаленні набутих компетенцій, осмисленій діяльності над вивченням предметів.

Комунікативно-діяльнісний підхід орієнтує на створення умов для практики мисленнєво-мовленнєвої діяльності в різних ситуаціях природного спілкування під час формування інформаційної компетентності студентів. Однією з обов'язкових ознак є використання інтегративних знань, а провідним завданням викладача залишається мотивація навчання через створення зміненого освітнього середовища, розробку нестандартних завдань, що відповідають запитам і потребам студентів, ураховують їхні індивідуальні здібності й нахили. В основі підходу – діяльність, оскільки процес організації навченості студентів має бути продуктивним. Створення нового інформативного продукту – прояв нестандартності, що є способом підвищення інтересу до навчання. Усвідомлення студентами мети, розробка плану дій, робота за ним, оформлення задуму, подання результату – таке поетапне виконання дій організує їх, приводить до здобуття фахових навичок. Відбувається трансформація досвіду й знань, застосування їх у нових умовах, переструктурування, розвиток уяви, виникнення ідей, що втілюються в інформативних продуктах (творчих письмових роботах, образно-сміслових презентаціях, буклетах, трейлерах, рекламних роликах, ілюстраціях до творів, обкладинках до книжок, ментальних картах, публікаціях, схемах, ілюстраціях, діаграмах, кросвордах, колажах, стендах, відеозаписаннях, мультфільмах, сторінках сайту).

Підходи до організації навчання – це методологічні орієнтири, в основі яких система принципів. Важливими принципами формування інформаційної компетентності студентів є: принцип внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків у навчанні; принцип персоналізації в навчанні; принцип стимулювання різноманітної мотивації особистості (пізнавальної, мовно-естетичної, соціокультурної, креативної, комунікативної, лідерства); принцип комунікативної ситуативності; принцип тематичної й

методичної варіативності; принцип навчальної співпраці та ін. Ці принципи орієнтують на розвиток компетентної особистості шляхом поєднання технологічної, мовно-мовленнєвої підготовки майбутніх фахівців із вивченням соціокультурних знань. Реалізація наведених принципів можлива за умови використання культурних, мовленнєвих моделей і застосування збагаченої системи методів навчання з огляду на завдання фахової підготовки та індивідуально-психологічні особливості студентів.

Цільовий компонент окресленої теоретичної моделі формується з мети і завдань фахової підготовки. Мета використання інформаційних засобів – розвиток особистості, інтенсифікація навчання, формування предметної та інформаційної компетентностей, підвищення зацікавленості студентів до предмета та їхніх можливостей працювати в стандартних і змінених умовах, виконувати завдання різного рівня складності. Навчальні завдання, суть яких виражають знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінювання, підпорядковуються соціокультурним запитам суспільства і, поза іншим, передбачають: засвоєння базових технологічних понять, термінів, правил використання засобів ІКТ; підготовку до самостійної продуктивної діяльності в умовах інформатизації суспільства, що включає розвиток конструктивного, алгоритмічного мислення завдяки особливостям спілкування з комп'ютером; творчого мислення за рахунок зменшення відсотка репродуктивної діяльності; розвиток комунікативних здібностей на основі виконання проєктів; формування вмій прийняття оптимальних рішень у складній ситуації; розвиток навичок дослідницької діяльності; формування інформаційної культури, умінь здійснювати обробку інформації.

Змістовий компонент моделі, з огляду на мету й навчальні завдання, становить тематичний матеріал, орієнтований на теоретико-практичну підготовку студентів: розкриття основних понять медіаосвіти, що передбачає використання джерел Інтернету, ресурсу ЗМІ (періодичні видання, телебачення, радіо) й інноваційних цифрових технологій, які поліпшують доступ до будь-яких освітніх матеріалів, навчають критично до них ставитися, розуміти закономірності пізнання. Медіаосвіта включає медіаграмотність, що уможливорює розуміння того, коли і як можна застосовувати засоби ІКТ, навчає розуміти медійні тексти, їх вплив на особистість, а також медіавиховання, що формує світогляд студентів, їхні ціннісні орієнтири. Ефективність роботи з медіатекстами пов'язана із самоосвітою, що визначає потреби реципієнтів в інформаційному ресурсі, створенням медіатеки.

Особливості цілей і змісту застосування ІКТ в навчальній роботі студентів-філологів потребують адекватної системи методів навчання: когнітивних (методи когнітивного моделювання, визначення й пояснення понять, тезаурусний, роботи з інформаційними джерелами, «ключові слова»), практичних (методи вправ, тестів, проєктів), креативних (методи синектики, «сенкан», придумування історій), комунікативних (методи дискусії, діалогування, відеокейсів, рольової гри, моделювання комунікативних ситуацій) тощо.

В аспекті формування інформаційної компетентності педагога у процесі роботи над художнім твором виокремлюємо такі прийоми: різні види читання електронного / паперового художнього тексту (ознайомлювальне, вибіркоче, в особах, ланцюжкове, коментоване, виразне, синтетичне / аналітичне), робота з додатковими джерелами (книгами, посібниками, літературно-критичними матеріалами, словниками, атласами, енциклопедіями), пошук асоціативних зв'язків, словесне малювання, компаративний аналіз, представлення результатів читацької діяльності у вигляді літературно-інформаційного продукту. Ці методи становлять основу навчальних технологій, пріоритетне місце серед яких відводиться інтерактивним технологіям, розробленим із урахуванням різних навчальних ситуацій, наближених до реального життя.

Технологічний компонент моделі передбачає використання студентами-філологами системи таких засобів ІКТ: прослуховування запису виступів мово- і літературознавців, досвідчених учителів, виразного читання художнього слова митцями, акторами; перегляд вистав, відеофрагментів за творами або проведеними уроками; віртуальні подорожі; виконання творчих завдань і представлення їх у вигляді мовно- і літературно-інформативного, методичного продукту.

Формування інформаційної компетентності майбутніх учителів української мови і літератури засобами ІКТ у процесі роботи над художнім твором спирається на такі види робіт: а) підготувати інсценізацію уривку з твору, розіграти його, зняти на відео, підготувати коментар щодо побаченого й прочитаного; б) написати подібний твір, продовження літературного тексту, анотацію, відгук, електронний лист герою або автору й розмістити їх у мережі; в) створити обкладинку до твору, проілюструвати фрагменти, що сподобалися, використовуючи засоби ІКТ; г) дібрати додаткову інформацію, створити електронну базу з вивчення життєвого й творчого шляху письменників; г) здійснити аналіз художнього твору, результати подати у вигляді оригінального електронного продукту: кросворд, вікторина, клоуз-тест, логічний ланцюжок тощо, зібрані в портфоліо.

Процес формування інформаційної компетентності студентів засобами ІКТ має складатися з кількох пов'язаних етапів, серед них – підготовчого, комунікативного й контрольно-рефлексійного. На підготовчому етапі студенти усвідомлюють специфіку предмета вивчення, опановують необхідні теоретичні відомості та знайомляться з особливостями використання конкретних засобів ІКТ, здійснюють лінгвістичний, літературний аналіз текстів або методичного досвіду, розширюють власну

інформаційну компетентність, аналізують відеофрагменти мовленнєвої поведінки, екранізованих творів, урочків української мови та літератури й т. ін.

На комунікативному етапі студенти виконують проблемні й комунікативно-ситуативні завдання, використовуючи різні засоби ІКТ, беруть участь у рольових іграх, виступають з доповідями, презентаціями, ведуть діалоги, обмінюються думками, активно дискутують. Оскільки рівень освітнього розвитку студентів різний, то й результати формування їх як майбутніх учителів української мови і літератури не однакові.

Відповідно необхідним у фаховій підготовці словесників засобами ІКТ є контроль-рефлексійний етап – післякомунікативний, що забезпечує контроль і оцінювання рівня сформованості складників інформаційної компетентності, самоконтроль і редагування навчальної поведінки, передбачає самоаналіз студентом навчальної діяльності й набутого рівня навченості. Передбачені в моделі контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюються за певними критеріями, як-от: мотиваційно-ціннісний, особистісно-організаційний, інтелектуально-мовленнєвий, комунікативний, що характеризуються низкою показників-індикаторів: 1) знання, розуміння: основ проектної діяльності з предмета засобами ІКТ; мультимедіа, гіпермедіа; можливості збереження, опрацювання, подання й передачі літературної інформації в будь-якому форматі з метою створення медіапродукту, встановлення міжпредметних зв'язків; як пов'язати нові поняття з існуючими; як працювати в гіпертекстовому середовищі з метою перевірки власних гіпотез, виконання проблемно-пошукових завдань із літератури, знаходження відповідей на проблемні запитання; 2) уміння: прогнозувати результат, автоматизувати елементи розумової читацької діяльності; використовувати засоби ІКТ на різних етапах навчальної діяльності; використовувати прийоми виконання логічних операцій аналізу, порівняння в процесі роботи з електронним текстом; послуговуватися електронними пошуковими системами, серверами для знаходження додаткової інформації; працювати в діалоговому режимі для вільного обміну думками з навчальних проблем; здатність отримувати й надсилати потрібну інформацію іншим суб'єктам навчання; за допомогою інформаційних програм віднаходити форму подання власного продукту, щоб увиразнити його зміст; виконувати тестові, творчі завдання з предмета; реорганізувати знання з метою їхнього застосування в нових умовах; 3) настанови до: підвищення інтересу до предмета, досягнення студентом акмерозвитку; соціальної інтеграції за посередництва засобів ІКТ; розміщення навчальних здобутків студентів в Інтернеті; активного залучення студентів із різними рівнями сформованої інформаційної компетентності до навчання.

Висновки. Отже, компонентами методичної моделі формування інформаційної компетентності студентів-філологів у процесі вивчення ними методичних курсів є: концептуальний (урахування особистісно зорієнтованого, компетентнісного, комунікативно-діяльнісного підходів та провідних принципів навчання), цільовий (проектування мети й завдань модельованого навчання), змістовий (окреслення змісту та методичного інструментарію навчання), технологічний (використання засобів ІКТ), оцінювально-результативний (передбачає етапний характер навчання та опору на визначені критерії й показники оцінювання навчальних результатів). Формування компетентних фахівців-філологів засобами ІКТ – складний педагогічний процес, у якому необхідно врахувати мотиваційний, пізнавально-емоційний, мовленнєво-комунікативний, креативний, самоорганізаційний аспекти їхньої навчальної діяльності. Навчально-виховна система, побудована відповідно до окресленої теоретичної моделі, відкриває нові можливості для інтелектуального розвитку та формування широкого світогляду студентів, дає їм змогу мотивовано пізнавати нові способи набуття досвіду та підвищувати рівень медіавправності.

Перспективи подальших досліджень проблеми полягають у проектуванні конкретних навчальних моделей розвитку інформаційної компетентності студентів у процесі вивчення ними методичних курсів.

References

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Хрінком Інтер, 2008. 1040 с.
Kremen, V. H. (Eds). (2008). *Entsyklopedija osvity* [Encyclopedia of Education]. Kyiv, Ukraine : Khrinkom Inter.
2. Краевский В. В. Принципы личностно ориентированного обучения. URL : http://sdo.elitarium.ru/principyu_obuchenija.
Kraevskyj, V. V. *Printsipy lichnostno oriyentirovannogo obuchenija* [The principles of student-centered learning]. Retrieved from http://sdo.elitarium.ru/principyu_obuchenija
3. Куцевол О. М. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури: монографія. Вінниця : Глобус-Прес, 2006. 348 с.
Kucevol, O. M. (2006). *Teoretyko-metodychni osnovy rozvytku kreatyvnosti majbutnikh uchyteliv literatury* [Theoretical and methodological bases of development of creativity of future teachers of literature]. Vynnytsia, Ukraine : Ghlobus-Pres.

4. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczija.pdf>.
Nova ukrainska shkola: Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly [The new Ukrainian school: Conceptual principles of secondary school reform]. Retrieved from <http://mon.gov.ua/Novini 2016/12/05/konczepczija.pdf>
5. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : монографія. Суми : Мрія-1 ТОВ, 2005. 404 с.
Semenoh, O. M. (2005). Profesijna pidghotovka majbutnikh uchyteliv ukrajinsjkoji movy i literatury [Professional training of future teachers of Ukrainian language and literature]. Sumy, Ukraine : Mriya-1 TOV.
6. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: монографія. Київ: Ленвіт, 2004. 304 с.
Sytchenko, A. L. (2004). Navchaljno-tehnologhichna koncepcija literaturnogho analizu : monoghrafija [Navchaljno-tehnologhichna koncepcija literaturnogho analizu]. Kyiv, Ukraine : Lenvit.
7. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): монографія. Київ : Педагогічна думка, 2016. 360 с.
Yatsenko, T. O. (2016). Tendentsii rozvytku metodyky navchannia ukrainskoi literatury v zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh (druha polovyna KhKh – pochatok KhKhI stolittia) [Trends in the development of the methodology of teaching Ukrainian literature in general education institutions (second half of the XX – beginning of the XXI century)]. Kyiv, Ukraine : Pedahohichna dumka.

Mkhytaryan O.

ORCID: 0000-0002-4840-9708

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior lecturer at the Department of Ukrainian Language and Literature,
V. O. Sukhomlinsky Mykolajiv National University
(Mykolajiv, Ukraine), E-mail: olganhitaryan05@gmail.com*

FORMATION OF INFORMATIONAL COMPETENCE OF FUTURE DICTIONARIES BY MEANS OF MODELED LEARNING

The article reveals the conceptual, semantic and procedural aspects of technologicalization of the formation of information competence of students of philology in classes on methods of teaching Ukrainian literature.

*The **article's purpose** is to determine the components of the methodical model of formation of information competence of students of philology in the process of studying their methodical courses.*

*The research **methodology** consists in the use of theoretical methods (analysis and synthesis, analogy, abstraction, concretization, comparison, generalization), which helped to determine the scientific basis for the formation of information competence of students, and empirical methods (study of information sources and research problems), process.*

*The **scientific novelty** of the obtained results is manifested in the fact that: «the content of the concepts information and communication technologies», «information and digital competence of the student», «information competence of the teacher», «pedagogical technology», «pedagogical modeling» is specified; the theoretical model of formation of information competence of students-philologists is developed and scientifically substantiated; personality-oriented, communicative-activity and competence approaches in teaching have further developed.*

***Conclusions:** the components of the methodological model of formation of information competence of students of philology are: conceptual (taking into account personality-oriented, competence, communicative-activity approaches and leading principles of learning), target (designing goals and objectives of simulated learning), content (outlining content and teaching tools), technological (use of ICT tools), evaluation-effective (provides for the phased nature of training and reliance on certain criteria and indicators for evaluating learning outcomes).*

Key words: information competence of a teacher, pedagogical modeling.

Стаття надійшла до редакції: 15.04.2021

Рецензент: доктор педагогічних наук, доцент **В. І. Шуляр**